

Verbeteren kwaliteit examinering:

Meten is weten en gissen is missen

*Voor de broodnodige verbetering van de kwaliteit van de
examinering in het mbo is genoeg kennis en ervaring
voorhanden, maar lang niet alle onderwijsinstellingen doen
er een beroep op.*

V.l.n.r. Eltjo Bethlehem, voorzitter examencommissie PTC+, Ad de Ponti, directeur van Provex en Jan Jacobs, examensecretaris bij Helicon Opleidingen, die een prijs ontvangt voor zijn inspanningen om de examendeskundigheid in het groen onderwijs te verbeteren

Vaak blijken kennisinstellingen de kwaliteit van de proeves noch van de examinatoren te kunnen aantonen.

Sterker nog: uit gegevens van de Onderwijsinspectie blijkt dat in tweederde van de gevallen de instellingen geen of onvoldoende inzicht hebben in de deskundigheid van de examinatoren. In de resterende gevallen blijkt dat inzicht er wel te zijn, maar scoort deze deskundigheid een onvoldoende. Dat stelde Huub Willekens van de Onderwijsinspectie tijdens zijn inleiding op de studiebijeenkomst Meten = Weten, die 10 november werd gehouden.

Geen zicht

De bijeenkomst was een initiatief van PTC+, Provex – organisator van examens en audits – en De Groene Campus, onderdeel van Helicon Opleidingen. Deze drie opleidings- en certificeringsorganisaties zijn bekend met competentiegerichte leertrajecten, het organiseren en afnemen van proeves van bekwaamheid, evc-trajecten en de opleiding van docenten tot examinator. De studiemiddag was met name gericht op de secretarissen van de examencommissies van mbo-instellingen. De aandacht ging uit naar verbetering van de kwaliteit van de praktijkgerichte examens – de proeves van bekwaamheid – en naar verbetering van de kwaliteit van de examinatoren.

Hoofdinspecteur Willekens vertelde dat in totaal in ongeveer de helft van de gevallen de examinering in meer of mindere mate tekortschiet. Onderwijsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor hun examens, die ze zelf maken, dan wel elders inkopen. Willekens schetste het beeld van gebrek aan eisen, criteria, informatie en systematiek in

*Waar het vaak fout gaat,
is als onderwijs en
examinering in de
uitvoering nog sterk uit de
pas lopen.*

het opzetten, organiseren en afnemen van competentiegerichte praktijkexamens. Hij hield een pleidooi voor het ontwikkelen van meer kwaliteit in zowel het competentiegerichte onderwijs als in het examineren. “Nu nog hebben we vaak geen of weinig zicht op het verloop van het examen en de kwaliteit van de beoordeling, dat moet dringend anders.”

Overvallen

Volgens Willekens is deskundigheid ‘nooit af’. Een ooit behaald certificaat is onvoldoende om de kwaliteit en deskundigheid van een examinator aan te tonen. Ook instellingen die zichzelf begraven achter ondoorzichtige processchema’s kunnen niet op zijn genade rekenen. Wat niet betekent dat processen en evaluaties niet schriftelijk hoeven worden bijgehouden. Wat ervaren kan worden als een administratieve last, kan niettemin helder inzicht verschaffen, hield de inspecteur de toehoorders voor. Waar het vaak fout gaat is als onderwijs en examinering in de uitvoering nog sterk uit de pas lopen. Daar waar leerlingen zonder goede voorbereiding worden overvallen door competentiegerichte examinering.

Transparant

Verbetering is dus nodig en de mogelijkheden daartoe zijn er. Iemand die die mogelijkheden de afgelopen jaren goed heeft benut volgens de organisatoren van de studiemiddag is Jan Jacobs, beleidsmedewerker en examensecretaris bij Helicon Opleidingen en lid van de Nederlandse Vereniging van Examens. Tijdens de bijeenkomst werd hij onderscheiden voor zijn inspanningen om examendeskundigheid in het groen onderwijs te verbeteren. Eltjo Bethlehem van PTC+ noemde hem de ‘geestelijk vader van de transparante pvb-procedures’, een eretitel die Jan Jacobs wel iets wilde nuanceren. “Anderen hebben de pvb natuurlijk bedacht, maar ik heb er wel aan bijgedragen dat het praktisch en kwalitatief goed uitvoerbaar is geworden.” De onderscheiding, een sculptuur van de kunstenaar Raphael Mavudzi uit Zimbabwe, is géén wisselprijs, beklemtoonde de organisatie. Jacobs, droogjes: “Het is mooi genoeg om te houden.”

Aan het eind van de studiemiddag namen de naar schatting 45 deelnemers elk deel aan twee van een keuze uit vijf praktische workshops. Workshops die in het teken stonden van het verbeteren van procedures tijdens competentiegerichte examinering in een authentieke omgeving, en van het verbeteren van de deskundigheid van de examinatoren.

TEKST
jos steehouder,
bewerking
marleen schepers
FOTOGRAFIE
guido van tienem
(ptc+)